

نقد روز

ابن سینا و سیاستمداران دغل

عباسی محمدی | روزنامه نگار | اخیرا رئیس جمهور یکی از کشورهای همسایه گفته است که ما میراث دار لقمان حکیم و ابن سینا هستیم. همین امر بلبشوی فراوانی در فضای مجازی فارسی زبان به راه انداخته است. در این باره بد نیست که به نکاتی اشاره کنیم.

نکته اول اینکه طبیعتا انسان های بزرگ تعلق به هیچ خاکی ندارند و فراتر از خاک و مغساک رفته اند و به نوعی، میراث جهانی محسوب می شوند. پس اینکه ما مثلا مدعی شویم میراث داران فلان بزرگان هستیم یا روی شانه فلان غول ها ایستاده ایم نکته عجیبی به نظر نمی رسد و هر کسی حق دارد که چنین ادعایی داشته باشد. پس اگر منظور آن است که ما به صورت کلی میراث داران چنین بزرگانی هستیم، عین کلام حق است.

نکته دوم آن است که برخی کشورهای همسایه که زمانی جزو قلمرو سرزمینی و فرهنگی ایران زمین بوده اند، در حال حاضر برای جبران نداشته های خود با شیطنت های دیگر رسما اقدام به مصادره برخی از چهره های شاخص به نفع خودشان می کنند. باز هم اگر بگویند که ما به صورت کلی بر شانه های چنین بزرگانی ایستاده ایم، مشکلی نیست. اما اینکه می خواهند اعتماد به نفس نداشته شان را از این طریق جبران کنند محل اشکال فراوان است. یعنی وقتی شما به گذشته این کشورها برگردید، می بینید که در مصادره برخی از چهره های دیگر ایران زمین نیز چنین سوابقی داشته اند. سوال این است که مثلا چطور کشوری کوچک چون آذربایجان که خود بخشی از قلمرو سرزمینی و فرهنگی و تاریخ ایران بوده، می تواند به عنوان یک جزء علیه کل خودش چنین ادعایی داشته باشد.

نکته سوم این است که روش برخورد با چنین مصادره هایی قطعا روش های توهین آمیز نیست. رفتار توهین آمیز در این باره خود به معنای عدم تعلق ما به این چهره های شاخص خواهد بود. ابن سینا یا یا مخالفان خود چنین برخورد می کرد؟ یا لقمان حکیم؟

از لقمان حکیم پرسیدند ادب از کجاست و گفت از ادبانی بی ادبی و با ماجر را هم می دانید. ظاهرا ما از بی ادبانی چون آن مقام سیاسی ارشد باید بیاموزیم که این قدر فاقد اعتماد به نفس تاریخی و فرهنگی و علمی نباشیم که نیاز باشد به میراث فرهنگی و تاریخی دیگر کشورها چنگ بزنیم. هر چند بدانیم این بزرگان تعلق به کل بشریت دارند و وابسته به هیچ خاکی نیستند.

سوزه روز

فوتبال امید در غزه!

در هفته گذشته نخستین دوره مسابقات فوتبال برای افراد دارای قطع عضو در نوار غزه برپا شد. این رقابت ها از روز دوشنبه هفته پیش با عنوان «جام امید» آغاز شد و هدف آن بازگرداندن فعالیت های ورزشی و ارتقای روحیه آسیب دیدگان از جنگ است. پی در پی اسرائیل علیه این منطقه است. غریب ابو غلیون، رئیس انجمن بر گزار کننده این دوره از مسابقات به خبرنگاران گفت: «برگزاری این مسابقات پیامی قوی به جهان می فرستد که ملت فلسطین پس از جنگ و ویرانی می تواند دوباره بر خیزد و اینکه ما زندگی و صلح را دوست داریم و خشونت و جنگ را رد می کنیم». او افزود که این مسابقات برای مردم غزه بسیار نمادین است، چرا که تلاشی برای احیای روحیه ورزشی و تقویت روانی شرکت کنندگانی است که در جریان حملات مکرر اعضای بدن خود را از دست داده اند. این رقابت ها به مدت یک ماه ادامه خواهد داشت و ده ها ورزشکار دارای قطع عضو در آن شرکت می کنند. بازی ها در زمین چمن مصنوعی شفره در شهر دیرالبلیح برگزار می شود. این زمین نسبتا کوچک است اما برای برگزاری مسابقات فوتبال افراد دارای قطع عضو تجهیز شده است. زمین بازی با طراحی ویژه ای برای فضاهای محدود ساخته شده و دارای تورها و تجهیزات کمکی برای تسهیل حرکت بازیکنان و تضمین ایمنی آنها در طول مسابقات است. بر گزار کنندگان تأکید دارند که این زمین محیطی مناسب برای تقویت روحیه رقابت و ادغام اجتماعی میان بازیکنان با سنین مختلف فراهم کرده است. شادی ابو عرمانه، سرمربی تیم ملی فوتبال افراد دارای قطع عضو فلسطین و از بر گزار کنندگان این مسابقات، گفت که کودکان حدود ۳۰ درصد شرکت کنندگان را تشکیل می دهند که نشان دهنده تلاش بر گزار کنندگان برای مشارکت نسل های آینده و فراهم کردن فضای برای سرور استعدادها و آنها با وجود معلولیت است. بازیکنان با وجود شرایط دشوار، شور و شوق زیادی از خود نشان می دهند. فادی شملخ، بازیکن ۳۵ ساله ای که در جریان جنگ اخیر پای راست خود را از دست داده، گفت که این مسابقات فرصتی برای بازگشت به زندگی عادی است. او افزود: «با وجود تمام رنج ها، ما مصمم به راه ادامه هستیم و می خواهیم نشان دهیم که امید هنوز زنده است».

شکار پرنده بادوربین

کجا های تهران می شود به تماشای پرنده ها نشست

سید سرورش طباطبایی پور | روزنامه نگار | پرندگان، آسمانی ترین موجودات شهری اند؛ حتی آزاد تر از هوا پیمایها! چون هوا پیمایها اسیر خلبان هایشان هستند و زمان نشست و برخاست شان دست خودشان نیست، اما پرنده ها هر وقت که دلشان بخواد می توانند بپرند و هر کجا که دلشان بخواد می نشینند و هر صدایی که دلشان بخواد، در می آورند! حتی پرندگان می توانند آدم های شلوغ و در حال دویدن هر شهر را هم سر به هوا کنند و مجبور

سایت پرندنگری پارک شهر

سایت پرندنگری پارک شهر تهران نخستین فضای رسمی در محیط شهری پایتخت است که با هدف آموزش شهروندان، آگاهی بخشی و توسعه اکوتوریسم شهری در بهار ۱۳۹۴ توسط اداره محیط زیست شهرداری تهران راه اندازی شد. این سایت در قلب شهر، در پارک شهر تهران واقع در خیابان قیاض بخش قرار دارد و در آن بیش از ۴۰ گونه پرند بومی و مهاجر در طول سال قابل مشاهده اند؛ از جمله چرخ رسک، سینه سرخ، دارکوب، قمری، گنجشک و انواع کلاغ. وجود دریاچه مصنوعی، درختان متنوع و فضای آرام، زیستگاهی مناسب برای پرندگان فراهم کرده و امکان مشاهده آنها با دوربین دوچشمی یا حتی با چشم غیر مسلح را فراهم می سازد. سایت پرندنگری پارک شهر دارای تابلوهای آموزشی، راهنمای گونه ها و فضای مناسب برای آموزش گروهی است. این مکان نه تنها برای علاقمندان به پرندنگری، بلکه برای دانش آموزان، دانشجویان و خانواده های محیطی آموزنده و جذاب به شمار می آید. یکی از منحصربه فردترین پرنده ها در این فضا، «سنگ چشم پیشانی سفید» است.

پرنده در نای کاکل

باغ پرندگان

باغ ایرانی در محله ده ونک

در میان هیاهوی خودروها و بزرگراه های تهران، باغ ایرانی در محله ده ونک، یکی از بوستان های باشکوه است که آرامش را به اهالی این منطقه هدیه می کند؛ به خصوص در اوایل بهار با گل های لاله اش جایی که در گذشته املاک خاندان مستوفی الممالک، از رجال دوره قاجار بود و با حفظ ساختار سنتی و بازسازی اصولی، مکانی دلچسب را برای تهرانی ها فراهم کرده است. علاوه بر آنبناها، درختان سرو و چنار سر به فلک کشیده این باغ هم دیدنی است؛ اما یکی از خاص ترین درختان این باغ، درخت بلندبالای خرما لو است؛ درختی که بیش از یک قرن مهمان تهران بوده و حال و هوای قدیمی تهران را در این بوستان به ما یادآوری می کند. شاید همین درختان انبوه هم باعث شده که این باغ، به یکی از مقاصد پرندنگری در تهران تبدیل شود. به خصوص اگر صبح زود یا عصرگاهان به این باغ روایی سری بزنید، حتما صدای ضربه زن نوک دار کوب ها به تنه درختان و جیغ طوطی ها را در این باغ خواهید شنید. شاید شاخص ترین پرنده ای که در باغ ایرانی ده ونک تهران مشاهده می شود، «شاه طوطی» یا «طوطی اسکندر» است.

پرنده سسک چیف جاف

بوستان لاله

پارک های جنگلی تهران

پارک های جنگلی تهران از مهم ترین فضاهای سبز پایتخت به شمار می آیند که نقش حیاتی در بهبود کیفیت هوا، کاهش آلودگی صوتی و فراهم کردن فضای برای تفریح و آرامش شهروندان دارند. این پارک ها اغلب در حاشیه شهر و در مناطق کوهپایه ای یا کم تر آلوده قرار دارند و با پوشش گیاهی متنوع، زیستگاه مناسبی برای پرندگان و گونه های گیاهی بومی فراهم می کنند. از شاخص ترین پارک های جنگلی تهران می توان به پارک جنگلی لویزان و یاس فاطمی در شمال شرق، پارک جنگلی چیتگر در غرب، پارک جنگلی سرخه حصار در شرق و پارک جنگلی طالقانی در مرکز شهر اشاره کرد. این فضاها علاوه بر مسیرهای مناسب پیاده روی، دوچرخه سواری و زمین های بازی، فضای مناسب برای حضور انواع پرندگان و علاقمندان به پرندنگری فراهم می کند. به طور مثال در پارک جنگلی لویزان می توانید چرخ رسک بزرگ و سپهر سبز و سپهر جنگلی را ببینید. دلیجه و سنقر خاکستری نیز در پارک جنگلی سرخه حصار دیده می شوند. حواصل خاکستری و چنگر هم در بوستان جنگلی چیتگر فراوانند.

پرنده بوتیمار

دریاچه شهدای خلیج فارس

باغ پرندگان تهران

باغ پرندگان تهران در شمال شرق پایتخت با ۲۰ هکتار وسعت در جنگل های لویزان واقع شده و ساخت آن از سال ۱۳۸۹ آغاز شد. این مجموعه در سال ۱۳۹۲ به طور رسمی افتتاح شد و تا سال ۱۴۰۴ به یکی از بزرگ ترین مراکز نگهداری و نمایش پرندگان در ایران تبدیل شده است. این مجموعه شامل ۲۰ گونه پرند «هشت چرخ» یعنی پرندگان قابل پرواز با دقفس و پرندگان «آب چرخ» یعنی پرندگان قابل پرواز در فضای توری شده است. این مجموعه با هدف آموزش، حفاظت، تکثیر و نمایش گونه های بومی و غیر بومی پرندگان راه اندازی شده و محیطی آموزشی و تفریحی برای خانواده ها فراهم کرده است. با وجود تنوع بالا، برخی گونه ها به دلایل زیست محیطی، اخلاقی یا قانونی در این باغ نگهداری نمی شوند؛ مثل پرندگان شکاری مثل عقاب طلایی، گونه های شش پره مانند جغد یا پرندگان مهاجر. یکی از منحصربه فردترین پرنده های این باغ، در نای کاکل قرمز، بومی شرق آسیاست که معمولاً در تالاب های ژاپن، چین و کره یافت می شود و حضور آن در یک مجموعه شهری مانند باغ پرندگان تهران، بسیار استثنایی است.

پرنده شاه طوطی

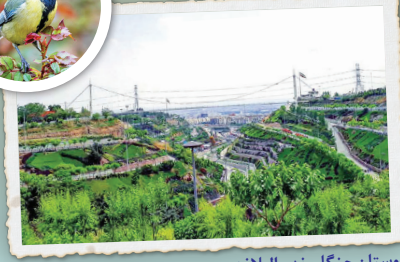

باغ ایرانی

بوستان های تهران

اگر به حوزه پرندنگری علاقه مند باشید، حتما همه بوستان های تهران می تواند مقصد پرندنگری شما باشد. مثلا در بوستان آب و آتش در بزرگراه حقانی، به دلیل تنوع پوشش گیاهی می توانید پرندگان شهری یا مهاجر را به وضوح ببینید. در بوستان قطره هم قمری خانگی، سار و بلبل خودنمایی می کنند. در بوستان هایی مثل لاله در بلوار کشاورز هم انواع کلاغ و سینه سرخ و در بوستان ساعی بالاتر از خیابان شهید بهشتی هم قو، غاز و مرغ عشق منتظر شما هستند. در بوستان های وسیعی مثل پارک پلیس در شمال شرق تهران هم می توان دم خنک آبلق، مینا، بلبل خرما و سسک چیف جاف را مشاهده کرد. دارکوب سوری را که یکی از نمونه های کمیاب پرندگان است، می توان در بوستان ملت دید.

پرنده چرخ رسک

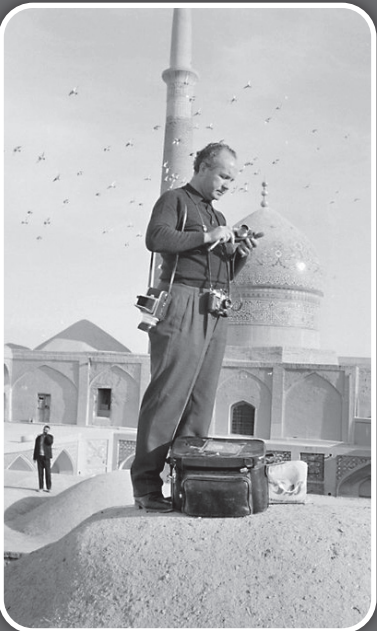
بوستان جنگلی نهج البلاغه

دریاچه ها و تالاب ها

دریاچه ها و تالاب های شهر تهران نقش مهمی در بهبود کیفیت زیست محیطی و فراهم کردن زیستگاه های طبیعی برای پرندگان دارند. در میان آنها، دریاچه شهدای خلیج فارس (چیتگر) بزرگ ترین دریاچه مصنوعی تهران است که با مساحت حدود ۱۳۰ هکتار، در غرب شهر واقع شده و فضایی مناسب برای تفریح، ورزش های آبی و پرندنگری فراهم کرده است. از دیگر دریاچه های شهری می توان به دریاچه پارک نهج البلاغه نیز اشاره کرد که معمولاً میزبان پرندگان شهری مانند چنگر، قمری، اردک و چرخ رسک است. در حاشیه تهران نیز تالاب های نیمه طبیعی مانند تالاب عشق آباد و تالاب قنبر آباد در جنوب شرقی تهران و تالاب صالحیه در حاشیه غرب تهران قرار دارند که در فصل های مهاجرت، میزبان ده ها گونه پرند آبی و کنار آبی هستند. عقاب تالابی، بوتیمار، زرد پره، آبچلیک، سلیم و... از گونه های پرندگان ساکن یا مهاجر این تالاب ها هستند.

عکس خانه

تهران، سکانس ۱۳۳۵

وقتی ماریو دیبازی، عکاس برجسته و جسور ایتالایی بی، در سال ۱۳۳۵ دوربینش را در خیابان های تهران کاشت، شاید نمی دانست در حال ثبت شانسنامه ای تصویری از یک دوران گذار است. دیبازی که در دنیای عکاسی خبری به خاطر تیرس بودن در ثبت وقایع جنگی و بلا یای طبیعی به «ایتالیایی دیوانه» شهرت داشت، این بار لنز دوربینش را نه به سمت بحرآن ها، بلکه به سمت «زندگی روزمره» چرخاند.

حاصل این سفر، کبسل زمانی بی نظیری است که امروز، پس از گذشت نزدیک به هفت دهه، ما را به تماشای تهرانی متفاوت دعوت می کند. تصاویر او صرافعکس های یادگاری نیستند؛ بلکه روایتی مستند و «تئور تالیستی» از تهرانی هستند که میان سنت و مدرنیته در نوسان بود.

در قاب های دیبازی، زندگی بدون توش جریان دارد. از هر سمسوار های زغالی و بوی نان تازه در سباط های خیابانی گرفته تا هند وانه های چیده شده تا سقف در دکان های میوه فروشی، او با نگاهی تیزبین، تقابل جذاب کلاه های شاپو و کت وشلوارهای اتو کشیده را در کنار چادرهای خال دار و عبا های سستنی در پیاده روهای شلوغ شهر ثبت کرده است. این عکس ها که مربوط به حوالی خیابان های نادری و لاله زار بوده، و تیرینی از زیست اجتماعی مردم آن زمان است؛ جایی که دیوار مغازه ها با تصاویر مذهبی و سیاسی تزیین شده و دستفروشان در حاشیه خیابان، وخت و اقبال می فروشند. دیبازی با استادی تمام، روح «تهران قدیم» را منجمد کرده است تا امروز ما بتوانیم از دریاچه نگاه یک غریبه به تماشای خاطرات پدران و مادران مان بیشینیم.

